

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ—GHERLA. CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

Pelerinajul la Sfânta Mănăstire a Strâmbului.

Venerați Frați,

Prin participarea noastră anuală la pelerinajul din ziua Înălțării sfintei Cruci dela sfânta Mănăstire a Strâmbului am dorit să deschid nou izvor de primenire sufletească credincioșilor noștri iubiți. Am sufleteasca mângăiere de a constata lucrarea darului ceresc în sufletele credincioșilor. An de an se înmulțesc miile, cari aleargă la izvorul de mângăiere. Noul avânt și noua vieță a locului de închinare preamăresc pe Domnul.

Pentru a întări tot mai mult acest curent de înnoire, Vă chem din nou Venerați Frați, cu toată dragostea la sfântă împreună lucrare.

Pregătiți sufletele și îndemnați-le să alerge și anul acesta pentru a-se împărtăși de mângăierile credinții. Li aștept pe toți la sfânta Mănăstire a Strâmbului, voi aduce sfânta jertfă liturgică pentru ei și le voi vesti Cuvântul Domnului. Onorat Frațiile Voastre veți împărtăși acestea iubitului popor credincios, în Duminecile premergătoare praznicului și toți din împrejurimi, cari nu vor fi împiedecați, vor organiza pelerinajile.

Darul Domnului cu voi.

Dragostea mea cu voi cu toți întru Hristos Isus. Amin.

Gherla, la 14 August 1931.

Nr. 4696.

Episcop Iuliu

Numiri.

Clarisimul *Gavril Iagăr*, licențiat în Sf. Teologie și în Științele bisericești orientale, este numit *secretar episcopal*.

Gherla, la 27 Iulie 1931.

Nr. 3917.

Mult Onoratul *Dioniziu Fărcășan*, paroh în *Lita*, administratorul protopopesc al tractului Indolului este numit *paroh* la *Iara* (D. Indolului).

Din șed. konz. 11 Iulie 1931.

Nr. 4179.

Concurs la parohii.

Parohia *Filia de sus* (D. Ierii) se curentează cu termenul de *15 Sept a. c.* Gherla, la 14 August 1931.

Doritorii de-a dobândi acest beneficiu parohial, să-și înainteze rugărilor la Ordinariatul episcopal în termenul concursual — pe calea *oficiului protopopesc competent*, — provăzute cu următoarele documente:

1. Absolutoriul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc.
3. Extras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlar 1930/31 la caz, că școala în anul școlar trecut n'a funcționat atestat oficios, că pruncii totuși au fost catehezați.
4. Extras autentic din protocolul predicilor de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugărilor.

La rugărilor înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autentificate de către oficiul protopopesc, — nu se va reflecta.

Nr. 4516.

Episcop Dr. Iuliu Hossu

Partea neoficială.

Maternitatea Mariei

— Prea Sfânta Maria este Mama lui Dumnezeu și Mama noastră. —

„Din care s'a născut Isus”. (Mat. 1, 16)

Învindându-se legea darului — care a venit să plinească și să desăvârșească legea lui Moise — un aer nou ca de primăvară se simți pe pământ — s'a deschis un orizont nou, luminat de o lumină cu totul sănădă, din care pricină inimile oamenilor s'au umplut de veselie și mângăiere. Căci acel Dumnezeu, care în legea primă se numea Dumnezeul armatelor, puterilor, în legea a doua ia un nume plin de iubire, ba se numește iubirea însăși: *Dzeu dragoste este* [Ioan 4'6]. — În legea Vechie Dumnezeu se arată între tunete și fulgere, cari puneau în groază și spaimă pe poporul Israelitean, în cea nouă se pogoară ca o roaă dulce cerească în inimile tuturor, atunci voia să-și arete cu deosebire puterea sa înfricoșată, acum vrea să strălucească bunătatea sa: *S'a arătat bunătatea și iubirea de oameni a Mântuitorului nostru Dzeu* Tit. 3, 4. Dar cum și a arătat-o? El vine în lume ca și oricare din noi, vrea să-și înceapă viața de om ca și noi, vrea să se nască prunc, cum ne naștem noi. Dar gândul pruncului ne face să ne aducem aminte nesmintit de gândul Mamei, nașterea și pruncia, la cari vrea să se supună Cuvântul întrupat, presupun împede, sânul unei femei, brațele unei Maice. Iată dară o muiere rânduită la marea slujbă de *maică alui Dumnezeu*, iată pe Isus în brațele Mariei, iată fiul și Maica, cum își surrid împrumutat. Taină minunată în care este o amestecare de înălțime și de dulceață — care mai bine se simt decât cum se talmăcește.

Ceea ce face să ne fie scumpă și plăcută Icoana Mariei cu pruncul în brațe este aceea, că noi știm, că pruncul pe carele îl ține Fecioara în brațe, este fratele nostru, și că aceea Fecioară este totodată și *Maica noastră*. Da, dânsa — deoparte e Maica lui Dzeu — și aceasta vrednicie de Maică alui Dumnezeu o ridică până la tronul Celui Preaînalt — de altă parte e în același timp și Maica oamenilor, și prin aceasta Maria se deosește mai până la tina miseriei noastre, și așa dânsa este ca și o scară între Ceriu și pământ, ca și o punte între nemărginit și mărginit, ca și un inel între om și Dumnezeu.

I.

Cuvântul cel dumnezeesc din veac făcuse marele plan de a se întrupa în pântecel, în sânul unei femei, dar care va fi zidirea

aceasta de pizmuit, pe care și o va alege ca să petreacă în sinul ei? Din înălțimea Cerului el se uită peste întreg pământul la toate fiicele neamului omenesc, dar nici una nu-l îndestulește, căci toate sunt întinate cu păcatul strămoșesc. Când iată că pământul acesta blăstămat de Dumnezeu în Adam, care de 40 de veacuri poartă sarcina mâniei dumnezeiești, — rourat spre scopul acesta și stropit de darul lui Dzeu, a odrăzlit între spini și polomizi, o floare mirositoare de binecuvântare și nepătată. Nevinovata Marie străluci înaintea lui Dumnezeu ca steaua dimineții, care după umbrele nopții tremurând scânteiază pe țaria Cerului. Iată-o, zise atunci, iată pe ceea ce o cercă mîntea mea, iată iubita inimei mele: *Tu ești frumoasa mea*, împodobită cu dar, tu cea plină de dar, de curățenie, de nevinovăție: *Una este porumbița mea, cea desăvârșită a mea*. Cant. 6 8. *Deschide-mi dară sora mea, iubita mea porumbița mea* Cant 5, 3. deschide-mi sânul tău ca să mă odihnesc întru tine. și sânul ei se deschise, aceasta porumbița primește Cuvântul lui Dumnezeu, îl îmbracă cu carnea sa, varsă în dânsul sângele ei, și putu zice cu tot dreptul: Cel ce m-a zidit, pe mine, s'a odihnit în sicriul meu [Eccles 24, 1.].

Și apoi după 9 luni, când a sunat ceasul solemn, rânduit în hotărârile cerești și oitad de atâtea inimi, așteptat de atâtea veacuri, iată că în vreme ce Fecioara Maria e cuprinsă cu rugăciunea cea mai înaltă într'un unghet de peșteră, în tăcerea peste tot a naturii, în miezul nopții, cum cade un fruct copt de pe creanga unui arbore fără de a vătămă pomul pe care s'a făcut, ca o rază ce trecând prin un cristal, nu numai că nu-l rupe, ci prin lumina sa îl face mai frumos și mai luminos, așa Cuvântul întrupat ieși din sânul Maicii sale Fecioare și se arată prunc pe pământ *Hristos se naște măriți-l...*

Fiind dară Maria adevărată Maică alui Dumnezeu, cine va putea înșira nenumăratele daruri vărsate în dânsa din partea lui Dumnezeu? Care e pruncul acela care putându-și alege maică după plac, să nu voiască a o împodobi cu darurile cele mai mărețe și mai strălucitoare? De ce dară să nu o fi făcut aceasta Dumnezeu cu maicăsa? Doară îi lipsia puterea, înțelepciunea, voința? El care în biserica lui Solomon a vrut să fie prețioase, chiar și pietrele din

fundamentul care avea să o susțină, în casă aceasta insuflită ce și-a zidit-o, să nu fi voit să fie strălucitor și fundamentul, temelia? Dacă pogorirea Spiritului sfânt peste Apostoli, i-a schimbat cu totul și i-a prefăcut în oameni noi, ridicându-i peste natura lor, ce lumină, ce putere și ce bogății nespuse, a trebuit să producă în Maria, biserica sfințită a Cuvântului dumnezeesc?

Din maternitatea divină, isvoresc numai comorile darurilor dinlăuntru, ci și strălucirile măririlor sale dinafară: nepătata Concepere, înălțarea ei glorioasă la Ceriu, verguria dea pururea: înainte de naștere, în naștere și după naștere, Împărăteasa Îngerilor, Stăpâna oamenilor, frica și groaza dracilor, toate aceste taine se explică și se pricep din vrednicia ei de Maica lui Dumnezeu... Tatăl naște din veci pe dumnezeescul lui Fiu, în strălucirea sfințeniei sale esențiale, Maria naște în timp pe același fiu dumnezeesc în strălucirea sfințeniei sale unice în lume — fără pereche; — sus în Ceriu Părintele naște pe Fiul fără conlucrarea vre-unei mame, pe pământ Maria îl naște fără conlucrarea vre-unui tată; acolo Tatăl nu pierde nimica din personalitatea sa proprie și osebită, aici Maica nu pierde nimic din integritatea sa feciorească, acolo Cuvântul este oglinda și icoana ființei Tatălui, aici Hristos este odrasla și floarea Maicii sale. Cine ar fi putut crede, că o zidire să dea într'o zi într'un mod oarecare ființă Ziditorului ei?

Mai mult adăuge s. Bernard: Maria ca Maică nu numai a dat ființa Omului-Dzeu, ci Isus i-a fost supus ei, așa că nu știi de ce să te miri mai tare: de supunerea fiului, ori de puterea Maicii, când îi poruncește, să-i aducă un vas de apă dela fântână, să-i aducă niște lemne de pus pe foc, când se socotia la Crucea ce-l așteaptă, și altele cum e obiceiul în casele săracilor... De câte ori spiritele îngerești din înălțimea tronurilor lor, se vor fi uitat plini de mirare la casa aceea umilă unde locuia Maria, cu marele Supus, căruia îi poruncia!! De câteori se vor fi scoborit acolo, oferindu-și serviciile lor — Doamnei aceleia — de carea asculta Dumnezeuul lor! De câteori se vor fi întrebat unii pe alții: Cine este muierea aceasta atât de privilegiată? Cine este aceasta carea se suie răzîmându-se pe frățiorul său? Cânt 8. 5.

Din acestea ușor se poate vedea puterea Mariei. Fiindcă dânsa este adevărata Maică alui Isus, câtă putere va avea dânsa asupra inimii Fiului ei, — și ce dar ar putea Isus să tăgăduiască iubitei sale Maice? Cetim despre Betsabea, că într'o zi se înfățișează înaintea fiului ei, Împăratul Solomon, ca să ceară dela el un anumit favor,

dar. Acesta îi iese înainte, i se închină cu cinste și așezându-o pe un tron deadreapta sa, îi zise: *Cere maica mea, că nu te voiu întoarce...* 3. Imp. 2.20. Apoi doară Isus Hr. se va purta altcum cu maică-sa, să nu-i implinească vre-o cerere, ori să o supere, tăgăduindu-i ce i cere?... Isus care atâtea datorește Maicii sale, pentru că l-a nutrit cu laptele ei, l-a scăpat de Irod cel fărădelege, l-a îngrijit tot mereu între toate împrejurările, cum va putea să nu-i implinească cererile? Dacă psalmistul zice în p. 144. 20. că Dumnezeu, *voia celor ce să tem de el va face și rugăciunea lor va auzi*, cu cât mai vărtos va face voia aceleia, carea l-a nutrit cu atâta grijă și dragoste? Și dacă despre Moise cetim că rugăciunea lui avea la Dumnezeu o putere atât de mare, încât se părea că-i leagă mâinile și-l împedea să pedepsască pe cei vinovați, câtă putere nu vei avea tu, o Marie, asupra inimii celuiia, care te cinstește ca pe Maică?!

Cu tot dreptul deci zice s. Pier Damiani. *Datu-s'a Mariei toată puterea în ceriu și pe pământ*, și că ei nimic nu e cu neputința, că Ea are putința să umple de nădejde și pe cei desnădăjduiți: *nădejdea celor fără nădejde* (Paracl.) — Sf. Bernard zice că Dumnezeu face tot ce voește Maria pentru că și rugăciunea ei trebuie să fie ascultată pentru buna sa cucernicie. Sf. Bernardin zice că la porunca Mariei, toate sunt supuse, și în anumit chip și Dumnezeu. Toate aceste nu trebuie să ne pună în uimire de loc, pentru că toate sunt urmări firești ale aceluia mare dar, unic pe lume, maternitatea ei dumnezească.

II,

Maternitatea dumnezească e în strânsă legătură cu cea omenească. Maria e maica lui Dumnezeu, căci e Maica lui Isus, dar Isus, precum e Dumnezeu adevărat, așa e totodată și om adevărat, ba e chiar fratele nostru. Sf. Pavel îl numește priyat: *Intâi născut între mulți frați* (Rom 8. 29), și însuș Isus Hristos ne-a numit de mai multe ori cu numele acesta dulce de frați, așa după înviere cătră Maria Magdalena zice: *Mergi la frații mei și le spune lor: suimă-voiu la Tatăl meu și la Tatăl vostru, și la Dumnezeuul meu și la Dumnezeuul vostru.* Ioan 20.17. *Vestiți fraților mei ca să meargă în Galilea și acolo mă vor vedea.* Mat. 28.10. Dacă deoparte Maria e Maica lui Isus Hristos, iar Isus Hristos de altă parte este fratele nostru, e de totului limpede că aceasta mare Doamnă e și Maica noastră.

Mai mult: au nu e de credință că noi nu suntem numai frați, ci și membre, mădulări ale lui Isus Hristos? *Mădulări suntem trupului din carnea lui, și din oasele*

lui. Efez. 5.30. Și *El este capul trupului Bisericii*. Colos 1.18, așa dară Fecioara Maria concepând pe capul nostru Isus, a conceput și mădulările, devenind Maica lui Dumnezeu a devenit și Maica noastră a tuturor. Precum într-o zi în Raiul desfătărilor, întreg neamul omenesc a fost aruncat în prăpastia morții vecinice de un om și de o muiere, așa zice sf. Augustin: Dumnezeu rânduse o altă Eva, precum și un al doilea Adam, cari să ne nască a doua oară spre o viață nouă. S. Epifaniu adaugă că Eva a fost numită de Adam. (*Și a chemat Adam numele muierei sale viață*, pentru că ea este mama tuturor celor vii) *maica celor vii* numai întru cât închipuia pe Maria. Eva sub un pom, lemn, ne-a dat moartea, Maria sub un alt lemn ne-a dăruit viața.

Stătea Maria lângă Cruce contemplând pe Fiul ei, care era aproape să-și dea răsuflarea cea din urmă, și Isus t cmai în minută aceea îi zise arătându-i pe Ioan, și în dânsul întreg neamul omenesc: *Muiere, iată fiul tău*. Cuvântul lui Dumnezeu, nu numai zice și arată ceva, ci și face, lucrează ceea-ce înseamnă și arată, cuvintele lui Dumnezeu: *sunt practice*.. Aceste cuvinte sunt întărite de Sângele său vărsat și de solemnitatea morții; cine va putea deci cuprinde cât de adânc vor fi pătruns acele cuvinte în inima Mariei? La acele cuvinte creatoare, inima Mariei s'a lărgit, s'a mărit, și a îmbrățișat, a cuprins toată lumea — și dânsa — uitându-se cu ochii săi în toate laturile lumii, pare că strigă plină de iubire: *Cel ce este neînțelept să se abată la mine* Pild. 1. Solom. 9. 4. Voi, cei ce răătăciți în calea vieții acesteia, ca și pruncul fără mamă, voi bieți orfani, în mijlocul atâtor valuri și primejdii, aveți lipsă de o maică, carea să vă scutească, apere, grijască; eu biată Maică, care mi-am pierdut pe fiul meu, am lipsă de alți fii, cari să mă mângâie puțin în singurătatea mea, veniți toți la sânul meu, și așa uitându-se la voi și la mine și la toți pare că zice: *Aceștia sunt pruncii pe cari mi i-a dăruit Domnul în momentul durerilor celor mai amare, aici i-am născut sub Crucea aceasta și de aceea îmi sunt așa dragi, pentru că sunt fii durerii mele* [Fac. 35. 19], *celeii mari!* O, cuvinte plăcute, o, dulce taină! Să ne bucurăm deci zice sf. Bonaventura și veselindu-ne să zicem: Fie binecuvântat acel Isus, prin care Maria este Maica noastră, și bine fie cuvântată aceea Maică prin care Isus este fratele nostru! Dânsa ne va socoti ne va privi ca și carne din carnea sa, ca și oase din oasele sale, iubirea ce o are față de Fiul ei dumnezeesc, va fi măsura iubirei sale față de noi! Dânsa fie

binecuvântată, și ferice de noi, că avem de Maică pe însași Maica lui Dumnezeu! III.

Și cât de bine își împlinește dânsa față de noi datoria de maică! Cari sunt datorințele unei maice? Ce faceți, voi mame, cu pruncii voștri? Prima voastră datorință este de a da nutreimânt pruncilor. Și iată, pe Maria carea mai întâi ne nutrește cu dulcele lapte al luminărilor sale, a îndemnurilor, îmboldirilor, sfaturilor sale, după-ce suntem mai mărișori, ne așterne o masă cu totul cerească: *Veniți de mâncați pâinea mea și beți vinul carele l-am turnat vouă* [Pild 9. 5]. Și voi știți că Masa aceasta este Masa preasfintei Cuminecături, în care sub speciile pâinei și ale vinului ni se dă Trupul și Sângele lui Isus Hristos, acel trup ce a fost alcătuit din carnea Mariei, acel sânge, format din vinele sale. N'are deci tot dreptul să zică: *mâncați pâinea mea și beți vinul carele l'am turnat vouă?*

A doua datorința a mamei este să-și grijească și păzească pruncii. Și o cât de tare ne grijește Maria. Precum ochii lui Dumnezeu sunt ațintiți asupra dreptilor — zice un scriitor — așa ochii tăi, o sfântă Fecioară, cu deosebire se îndreaptă asupra păcătoșilor. Și precum ochii mamei sunt tot mereu la pruncii lor să nu cadă — și dacă fără veste au căzut — aleargă de-i ridică — așa ochii tăi milostivi sunt tot mereu asupra slujitorilor tăi, ca să cerci și să cunoști lipsele lor.

Maica pământească văzând lipsele fiilor săi, nu totdeauna le poate împlini. Maria, ca Maica lui Dumnezeu toate le poate, iar ea maică a oamenilor toate le voește spre folosul nostru: *Și din plinirea lui (ei) noi toți am luat* [Ioan. 1.10].

Dar datorința cea mai gingașă a unei maice este de a se întrepune ca mijlocitoare între fiu și tată -- de se întâmplă să se mânie vreodată tatăl pe fiu. Și aceasta este slujba mare ce-o împlinește buna noastră Maică Maria, când prin păcatele noastre pornim mânia dumnezeescului Părinte..

Despre aceasta avem o iconă vie în ceea ce a făcut înțeleapta muiere — Tecoităană — carea îmbrăcându-se în haine de jale, plângând se înfățișează într-o zi înaintea tronului lui David Împăratul și s'a închinat lui, zicându-i: fie-ți milă de mine, sunt o muiere văduvă și avea roaba ta 2 feciori, și s'au sfădit amândoi în țarină, și nu a fost cine să-i despărță, și a lovit unul pe celalalt frate al său, și l'a omorât. Și iată s'au sculat toată familia asupra roabei tale și au zis dă... și-l vom omorî pe el pentru sufletul fratelui său, și așa vor

stânge cărbunile meu, carele a rămas 2 Imp. 14. 4. **Mântuește Impărate, mântuește.** Așa se înfățișează și Maria la tronul dumnezeescului Părinte, ca să se roage pentru noi fiii săi păcătoși și zice: Doamne, fie-ți milă de stearca mea ticăloasă: **Mântuește, Doamne, mântuește!** Fiul meu cel întâi născut Isus a murit, frații cei mai mici l-au ucis prin păcatele lor, și acum slujitorii dreptății tale cearcă să omoare și pe est'alalt fiu... Dar tu, Doamne, permite vei să se dea a doua lovitură de moarte inimei unei mame? E adevărat, că nefericitul acela nu merită să viețuiască, e un nemulțămitor, un nebuu, un trădător, știu prea bine, dar cu toate acestea e fiul meu, și eu nu pot uita că el e fiul meu și eu îi sunt maică. ruță! deci, Doamne, pentru iubirea mea, pentru sânul acesta, ce a purtat 9 luni pe fiul tău Isus, pentru peptul acesta ce l'a nutrit cu laptele său, pentru inima aceasta străpunsă de 7 sabii, nu mă răni din nou: **Mântuește, Doamne.**

Așa grăește Precurata Fecioară către Impăratul Cerurilor, mai strălucit decât muierea Tecoiteană, și cine se va îndoi, despre puterea rugăciunii sale? cum și Tecoiteana dobândi dela Impăratul lui Izrail: Fii iniștită, răspunde Dumnezeu Mariei, juru-mă pe numele meu că fiului tău nu i se va atinge un păr pe cap: **Viu e Domnul de va cădea din părul fiului tău pe pământ** 2 Imp. 14. 11. Dar fiindcă dreptatea mea trebuie să rămână neatinsă, e de lipsă că dacă păcătosul vrea să scape de moarte, să-și recunoască greșala sa, îngrijește te deci și-l adă pocăit la picioarele mele, și atunci sigur se va mântui...

La acest răspuns Maria bucurându-se, se năzuște rând pe toate puterile să împace pe fiul cel rătăcit cu Tatăl său: el ține tot mareu înaintea ochilor, îl urmează prelutindenii, trimite după el îngeri din curtea ei, luminează mintea și-i mișcă voința, și-l chiamă în mii de forme... Iată cum se dovedește Maria de adevărată Maică a noastră.

Și pe o atare Maică noi am disgustat o de atâtea ori? am fugit din casa ei și am părăsit-o în chipul cel mai nevrednic? De ce să mai amănăm a ne întoarce la dânsa? De atâtea luni, poate de atâtea ani dânsa te chiamă la sânul ei, să o mângâi, să învelești pe buna ta Maică!!!

IV.

Dacă așa dară, cum am văzut, Maria este Maica lui Dumnezeu și Maica oamenilor, ce înfățuri vom scoate? Aceste două: că noi deoparte trebuie să-i dăm cinstea cununată Maicii lui Dumnezeu, de altă parte trebuie să avem în dînsa cu toții o încredere de fii adevărați. Trebuie să recunoaș-

tem că poporul creștin într'un glas în curs de 19 veacuri — milioane de inimi au palpat pentru dînsa, și pretutindenea — pe uscat și pe mări au răsunit laudele și măririle Mariei, în biserici și în capele, în orașe și sate, — pe câmpuri și în păduri — pe munți. Incepând dela țărani și dela păstorii — păcurarii cei mai de pe urmă — cari întorcându-se seara acasă cu vitele și cu oile lor, aduc buchete de flori pe cari le pun înaintea icoanei Mariei, înaintea căreia aprind câte o lumină — ori lămpă de oleiu până la Impărați și Boieri — cari ridică biserici și capele în cinstea Mariei, încununând Icoanele ei cu Cununi de aur și de pietri scumpe. Câte cete de peregrini din depărtări mari călătoresc la locurile unde se găsește câte o Icoană făcătoare de minuni a P. F. M. și pe drum cântă cu multă evlavie fel de fel de cântări în cinstea Mariei? Verg până pe vârful munților ca să cerceteze câte o biserică a Maicii Precurate. Cine sunt aceia cari îngenunchie înaintea altarelor, și-și țin ochii ațintiți la icoana aceea? Sunt nefericiți cu inima săgetată de vre-un năcaz, și caută mângâiere la sânul Maicii l. r.

Ah, să nu ne lipsea că de Maica aceasta apostolii mincinoși ai Reformei, să nu ne zică pocăiții de azi, că e o insultare pentru dumnezeescul Mijlocitor Isus Hristor, alergarea noastră la Maria. Nu e nici o insultare, nici o necuviință, căci Isus Hristos însuș a voit ca cea dintâi minune a sa din Cana Galileii să treacă prin mâna Mariei, el însuș a simțit, că inima noastră are lipsă de o maică, și de aceea ne-a dat-o colo pe Calvariu! Vai de cei ce se ating de dânsa! Vai de cei ce grăesc împotriva acestei dulce Maice!

Fecioară preasfântă, numiască-te alții cu numiri cât de mărite și strălucite: Impărăteasa Îngerilor, Poarta ceriului, Steaua mării... mie mi destul un singur nume, mie mi destul să te numesc **Maică**. Maica lui Dumnezeu, ești tu — preasfântă Marie — și de aceea plină de dar, plină de mărire și așa zicând atotputernică, fiindcă poți dobândi dela El ori-ce voești. Dar ești și Maica oamenilor, și de aceea plină de bunătate și de dragoste față de noi, tu ești Maica lui Dumnezeu și a oamenilor, și de aceea ești vrednică de cinstea cea mai înaltă, și de încredere nemărginită, de aceea tu, o preasfântă Marie, Maica mea, tu-mi vei fi în toată viața oftarea mea, tu îmi vei fi la moarte nădejdea mea, tu vei fi cântarea mea în veci: **În toate zilele bine te voi cuvânta, și voi lauda numele tău în veac și în veacul veacului.** [Ps. 144. 2]. Amin.

DI. Valer Pop la Gherla.

Ministrul Ardealului vizitează orașul nostru — Primirea — Recepțiile — Masa comună.

DI. *Valer Pop*, noul ministru al Ardealului în cabinetul D-lui Iorga, în turneul întreprins pentru vizitarea centrelor însemnate ale Ardealului, s'a oprit pentru câteva ore și în orașul nostru.

DI. Ministru a sosit la Gherla Duminică în 9 August, la orele 10 înainte de masă, însoțit fiind de DI. Aurel Bănuț, prefectul județului Someș, Căpitan Căciulă, comandantul companiei de jandarmi, Ghișoiu directorul poliției din Dej, Tiberiu Balint secretarul prefecturii și alții. Sosit în orașul nostru, DI. Ministru, împreună cu suita sa, se oprește la biserica catedrală, unde ascultă sf. Liturgie. După terminarea sf. Liturgiei înaltul oaspe pleacă la Primărie, unde este așteptat de un numeros public de intelectuali și țărani — șefii tuturor autorităților, funcționarii și primarii din jur — toți veniți pentru primirea D-lui Ministru. În fața Primăriei DI. Ministru este binevențat prin câteva cuvinte de întâmpinare de către DI. Dr. *Emil Precup*, directorul liceului „Petru Maior“ din localitate, și președintele Comisiunii interimare a orașului Gherla. Răspunde DI. Ministru, cu apreciații și cunoscuta-i vervă oratorică, printr'un măiestric discurs, în care arată greutățile cu cari se luptă guvernul de sub prezidenția D-lui Nicolae Iorga. Reliefând munca titanică ce trebuie să o depună și o depune acest guvern — care nu este guvernul unui partid politic, ci este recrutat din toate partidele țării de orice colorit politic ar fi acestea — pentru salvarea financiară și economică a țării și pentru ameliorarea situației atât de grele a țaranului român. Pentru aceasta muncă uriașă cere sprijinul și încrederea tuturor cetățenilor, indemnându-i să aștepte cu încredere, răbdare și răbdare ducerea la bun sfârșit a operei cu atâta zel începută pentru refacerea țării. Vorbirea D-lui Ministru a fost primită cu vii

aclamațiuni din partea marelui auditor.

După primire au urmat în sala Primăriei recepțiile, în cadrele cărora s'au prezentat în fața D-lui Ministru toate autoritățile locale. Prima delegație, compusă din Ilustritatea Sa Dr. *Octavian Domide*, vicarul general episcopal și prepozit capitular, Părintele protopop Teodor Morariu, directorul băncii „Concordia“, Coriolan Podoaba, preot II în Gherla și Dr. Virgil Bălibanu primsecretar konzistorial, reprezentând pe Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Iuliu, Veneratul Capitlu și Clerul gremial, aduce omagiile Bisericii D-lui Ministru, de activitatea căruia, cu tot dreptul, se leagă cele mai frumoase nădejdi. În răspunsul său, DI. Ministru asigură de toată sollicitudinea, ce o are guvernul, din care face parte, față de Biserică și servitorii săi, cari sunt atât de importanți factori moralizatori în viața publică a Statului.

Au urmat delegațiile aimatei, a Bisericilor ortodoxe, romano-catolice, armeano-catolice, reformate și evreiești; delegațiile școlilor — (cu neplăcută surprindere am fost nevoiți să constatăm că școlile noastre diecezane: școala normală de băieți și de fete, *nu au fost invitate* la primirea D-lui Ministru) — apoi delegațiile autorităților locale: judecătoria, poliția, primăria, percepția, P. T. T., C. F. R., primăria etc. După recepții DI. Ministru a primit pe primarii și delegațiile satelor din jur, precum și pe particularii, cari aveau de prezentat vre-o cerere sau căință; apoi s'a întreținut câtva timp cu șefii autorităților administrative locale, adresând și acestora un calduros apel, să conlucreze cu toții pentru consolidarea Țării.

După aceasta, pela orele 2 d. m. s'a servit la restaurantul „Coroana“ o masă comună, la care au participat un număr mare din intelectuali localnici. În cursul mesei a sosit, fiind în trecere

prin Gherla, Dl. subsecretar de stat *Bontescu-Râmnic* cu D-na, cari au fost primiți, de către cei prezenți, cu vii aclamațiuni.

După masă Dl. Ministru Valer Pop, acompaniat de suita sa, a vizitat Institutul Corector, și văzând necesitățile urgente ale acestei instituțiuni de mare importanță, a promis toată sollicitudinea pentru a îmbunătăți starea copiilor crescuți între zidurile ei. După aceasta Dl. Ministru a plecat spre Buduș, comuna sa natală, exprimându-și firma nădejde, că la proxima-i vizită, ce o va face în Gherla, o să aile stările cu mult îmbunătățite. Vib.

Diverse.

Peregrinajul dela Nicula și în acest an se promite a fi foarte populat și bine reușit. Pe când scriem aceste rânduri, zeși de trupe de țărani, întruniți în evlavioase peregrinaje trec prin orașul nostru spre sfântul lăcaș dela Mănăstirea Niculei. Peregrini veniți dela Bistrița și Năsăud, de pe Câmpie și din Someș, din Sălaj și din Chior aleargă spre Nicula, care anul acesta va fi centrul unor înălțătoare serbări religioase, inchinate Prea Sfintei Fecioare, cu ocaziunea jubileului de 15 veacuri a Conciliului Efesin. Funcțiunile religioase din vigilia praznicului și sfânta Liturgie din ziua sărbătorii — în cadrele căreia vor fi hirotoniți întru preoți clericii absolvenți Tiberiu Fetti, Nicolae Ciceu, Gavril Blaga și Nicolae Hațiegan — vor fi pontificate de către Prea Sfințitul Iuliu.

† Protopopul Ioan Hațieganu

După o vieată frumoasă, după ce și-a depus cu credință jertfa pe altarul Bisericii, al Neamului și al societății ca *preot* bun, *român* mare și *părinte*-model, protopopul Ioan Hațieganu a fost chemat în ziua de 3 August a. c. în fața Dreptului Judecător, pentru a primi răsplata bine meritată a unei munci devotate și pline de zel

De multe ori moartea unora — cari au trăit între cele două veșnicii de întru chipare ale Neamului nostru, cari au trăit momentele decizive pentru noi în a doua

jumătate a secolului trecut și în primele decenii ale acestui secol — este moment de adevărată reculegere sufletească pentru noi, în care debarasați de urgia nevoilor zilnice, ne reîntoarcem și reîrăim zilele de grea urgie de odinioară.

Așa și acum, vedem pe protopopul Hațieganu, servitorul credincios al altarului, păstorind cu dragoste de bun păstor turma ce i-a fost încredințată; îl vedem luând parte la luptele și mișcările naționale din 1881 — 1906, luând parte activă la Memoriale și alte demonstrații naționale, și-l vedem părinte bun — adevărat patriarh — ca și cap al unei mari familii, crescându-și copiii în spiritul său de loială cinste cară, apoi, grație acestei alese creșteri, ni-au fost hărăziți conducători a tinerimei noastre univerzitare, iar mai pe urmă buni mântuitori ai destinului Țării noastre.

Aceste considerente au făcut, ca la doiliul distinsei familii Hațieganu, să participe cu sincere regrete, întreagă suflarea românească din Cluj și din Ardeal. Aceste sincere regrete au fost elocvent manifestate la înmormântarea, ce a avut loc Miercuri, în 5 August a. c. în Cluj, și la care a fost de față tot ce putea da mai ales Ardealul

Așezat catafalcul octogenarului patriarh în Catedrala Schimbării la Față din Cluj, ceremonia jalnică a înmormântării s'a început la orele 3 d. m. Prohodul a fost pontificat de Excelența Sa Părintele *Episcop Iuliu* al nostru, asistat fiind de Reverendisimii D. Dr. Victor Bojor, și Ion Agârbiceanu, canonici, de Părintele protopop B. Moldovan, D. Deac, V. Giurgiu, Cl. Pandrea, Părintele E. Șerban, P. Domșa, V. Pandrea, și I. Marian. Au diaconizat Părintele Dr. Virgil Bălibanu, profesor de Teologie și Gavril Jagăr, secretar episcopal.

În numeroasa asistență ce a luat parte la înmormântare, afară de membrii familiei îndoliată am observat distinsе personaje ale vieții noastre publice din Ardeal. Remarcăm prezența D-lui *Iuliu Maniu*, *Alexandru Vaida-Voievod*, foști președinți ai Consiliului de miniștri, a D-lui *Valer Pop*, ministru al Ardealului, I. Hodor directorul ministerial al Ardealului, R. Boilă și alții.

După terminarea prohodului, Prea Sfințitul *Iuliu* a ținut o frumoasă și adânc mișcătoare vorbire funebrală, reliefând meritele regretatului protopop Ioan Hațieganu, care în viața sa patriarhală, atât de nimerit a știut să urmeze adevărul etern, că „nu avem aici cetate stătătoare“. Întreaga activitate pământească a protopopului Hațieganu a fost străbătută de spiritul acestui adevăr, și, chiar pentru aceasta, moartea lui nu trebuie să ne întristeze și să întristeze pe scumpii lui, căci, slugă bună și

credincioasă, cum a fost, în fața Dreptului Judecător răsplata vieții de veci îl așteaptă.

După Prea Sfinția Sa au luat cuvântul Părintele-protopop *Cl. Pandrea*, care a parentat pe adormitul în Domnul în numele Clerului din districtul protopopesc al Cojocnei; Părintele-protopop *V. Giurgiu* parohul Cojocnei, care a adus prinosul de recunoștință al parohienilor și locuitorilor din Cojocna, atâta vreme păstorită de protopopul Hațieganu; Părintele canonic *I. Agârbiceanu* vorbește în numele Clerului și parohienilor din Cluj, unde și-a petrecut ultimele zile ale vieții fie iertatul. Apoi vorbește *Dr. Valer Pop*, ministrul Ardealului aducând recunoștința guvernului; *dl. Emil Colbazi*, prefectul județului, prezentând prinosul județului și al orașului Cluj și în sfârșit vorbește *dl. Adam Popa*, în numele partidului național-țărănesc, din care făcea parte și regretatul.

Apoi în sunetul duos al clopotelor, acompaniat de acordurile jalnice ale fanfarei militare, protopopul *Ioan c. Hațieganu* a fost transportat în mijlocul unui mare cortegiu funebru la cimiterul orașului, unde fu așezat, spre odihnă veșnică, în cavoul familiei Hațieganu. Ultima binecuvântare i-a dat-o, vădit emoționat, Prea Sfințitul Iuliu.

Cu protopopul Hațieganu s'a stins din mijlocul nostru unul dintre luptătorii cei mai dârzi, de altă dată, ai poporului nostru, unul dintre servitorii cei mai devotați ai Bisericii noastre. Domnul, când i-a văzut misiunea împlinită, l-a chemat la Sine...

Fie-i țerina ușoară, somnul lin și memoria dea-pururi binecuvântată!

Direcțiunea Gimnaziului de fete din Gherla.

Aviz

Primirea elevelor în internatul Gimnaziului de fete din Gherla pe anul școlar 1931—32 se va face pe lângă condițiunile următoare:

Taxa de întreținere 9000 Lei. Taxele se vor plăti în trei rate egale: prima la 25 - 31 August odată cu înscrierea, a doua la 1 Decembrie, a treia la 1 Martie. Uzarea mobilierului 200 Lei.

Elevetele vor aduce cu sine 2 șorțe uniforme în formă de rochie pepita mărunț cu 2 gulerase albe cu feston (model dela școală) 1 rochie bleu-marin de stofă fustița plisată și bluză cu gulerase albe cu feston (model ca pe șorțe) rochii și albituri necesare (cel puțin câte 3 bucăți) ghete de iarnă și vară negre, 1 ploier, palton de iarnă bleu-marin, 1 saltea, 1 pernă cu 2 fețe, 2 cearceafuri, 1 plapomă sau țol, 1 cuvertură

de pat albă, 3 ștergare, 3 servete, piaptân perie de haine, perie de dinți, și ghete, 1 față de masă albă, cuțit, furcuță, lingură, linguriță, 1 farfurie adâncă, întinsă, 1 mică, 2 pahar: 1 cească cu farfuri. Despre toate acestea vor aduce cu sine un inventar în dublu exemplar prin care se vor ține în evidență obiectele la intrare și șirirea din internat. Fiecare va aduce cu sine un ștergar de vase și un sac, cari vor rămâne proprietatea internatului.

Taxele de întreținere, dacă împrejurările ar pretinde aceasta, se vor putea scădea sau majora

Cererile pentru primirea în Internat se vor înainta direcțiunii până la 25 Aug.

Cursurile încep la 3 Sept.

Direcțiunea.

Asociațiunea Generală a Cantorilor Gr. Cat. din Transilvania.

Nr. 512/1931.

CONVOCATOR

În conformitate cu art. 18 din statutele Asociațiunei generale a Cantorilor Români Uniți din provincia Mitropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș, prin această convocăm toți cantorii la congresul care se va ținea în CLUJ la 18 August 1931 cu următorul

Program:

1. La orele 8 Sfânta Liturgie solemnă în Catedrală, împreună cu părastas pentru membrii decedați.
2. La orele 9 $\frac{1}{2}$ deschiderea congresului prin invocarea Spiritului Sfânt.
3. Raportul secretarului general.
4. Raportul casierului general.
5. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea raportului secretarului.
6. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea raport. casierului.
7. Alegerea comitetului central pe un interval de 4 ani. conf. art. VI. din statute.
8. Che-tia sediului Asociațiunei.
9. Esmiterea unei comisiuni pentru modificarea unor articole din statutele Asociațiunii.
10. Designarea locului și timpului, unde se va ținea proximal congres.
11. Alegerea comitetului pentru redactarea revistei „Cantorul Român”.
12. Discuție publică referitor la înființarea școlii de cantori și internat.
13. Eventuale propuneri. a) Înființarea comitetelor județene. b) Unificarea muzicii bisericesti, etc.

Satu-Mare, la 10 Iulie 1931.

Secretar general

Ioan Pop

Președinte

Aurel Dragoș

N. B. La ora 13 masă comună, un tacâm 60 Lei.